

integro FORUM

REVISTA LUNARĂ

Cultură, identitate, integrare și comunitate

SIMBOL AL PRIMĂVERII MĂRTISORUL

Din cuprins:

- Lumea lui Caius Dr. Raul neghinĂ
- Oameni care ne Pagina de artă
- inspiră Vocea Europei
- ...Și multe altele.

Ediția a 3-a • Martie 2026
www.integro-mittelfranken.org

Editorial integRO Mittelfranken

Asociația integRO Mittelfranken e.V. și-a început drumul în 2015 ca un proiect social autentic, născut din dorința de a fi alături de românii din zona Mittelfranken.

Echipa fondatoare a înțeles de la bun început că sprijinul adevărat în diaspora nu se rezumă la documente și traduceri, ci presupune ascultare, îndrumare și redarea încrederii celor care caută un nou drum într-o lume străină.

Pe parcurs, integRO și-a extins activitatea și către evenimente culturale („Books & Coffee”) și promovarea tradițiilor românești („Dor”), devenind o veritabilă punte între românii din zona Nürnberg, societatea germană și celelalte comunități de migranți cu care conviețuim în Germania. Prin această misiune, promovăm dialogul, înțelegerea și solidaritatea interculturală, construind legături durabile între oameni și culturi. În paralel, Centrul pentru Consultanță în Limba Română din Fürth, realizat cu sprijinul Primăriei orașului Fürth, rămâne un pilon esențial al misiunii noastre sociale. Aici oferim consultanță permanentă, sprijin practic și încurajare,

sprijinind fiecare român în drumul său de integrare și adaptare în societatea germană.

Numele nostru, integRO, reflectă întreaga noastră viziune: integrare și integritate – armonia desăvârșită dintre principii etice și morale și aplicarea lor consecventă în viața de zi cu zi.

Asociația integRO Mittelfranken e.V. este mai mult decât o asociație – este o comunitate vie, un spațiu în care cultura, tradițiile și solidaritatea se împletesc armonios, iar oamenii se întâlnesc, se inspiră reciproc și construiesc punți între comunități. Cei care doresc să ni se alătore în promovarea culturii, fie prin scris, idei sau implicare activă, ne pot contacta la: arslonga@integro-mittelfranken.org.

Cu o donație de numai 5 euro ajutați proiectele noastre.

Echipa integRO Mittelfranken e.V. vă urează zile pline de inspirație, bucurie și legături vii cu rădăcinile voastre românești!

CUPRINS

4 - Lumea lui Caius

Prietenia dintre femei și bărbați

6 - Oameni care ne inspiră

Constantin Brâncuși

11 - Puterea cuvântului

*Râmboi Ion- Apel către femeie;
Books&Cafe: Invitat scriitor Dr. Raul
Neghină*

14 - Pagini de artă

Interviu cu pianista Iarina Mărgărit

15 - Ce soluții avem la ce ne îngrijorează

De la "Board of peace" la "Board of war"

19 - Cutia Pandorei

Despre "liberalism"

22 - Actualitatea locală

*Coloana de pe autostradă care salvează
vieți*

25 - Titlul lunii

Despre Mărțișor

28 - Panorama politică

*Ascensiunea partidelor extremiste în
România*

35 - Vocea Europei

Ideea Europeană de-a lungul istoriei

38 - Împreună în diversitate

Festival de poezie „Wortbrüken“

40 - Povești de integrare

*La un pahar de vorbă cu Mohamed Haidar
Haidara*

42 - Controverse

*Educația: sistemul german versus cel
românesc*

44 - Franconia, boabe de cultură

Expoziție la teatrul din Fürth

46 - Special pentru Ea

©Mario Steinfeld

Lumea lui Caius

Prietenia dintre femei și bărbați: între mit, maturitate și uzura emoțiilor

Prietenia dintre femei și bărbați e una dintre acele idei care sună extraordinar în teorie și obositor în practică. Un concept elegant, urban, evoluat. Spus des, trăit rar. Pentru că, de cele mai multe ori, nu ne încurcă atracția, ci emoția. Mai ales emoția masculină, tolerată doar până când începe să fie reală. Ni se spune că maturitatea emoțională este cheia. Femeile o cer, bărbații o promit, dar fiecare pare să înțeleagă altceva prin ea. Pentru mulți, „matur” înseamnă să nu fii gelos, să nu fii vulnerabil, să nu ceri, să nu suferi și, ideal, să nu simți nimic care ar putea deveni incomod. Un om funcțional, nu unul viu.

Ironia este că maturitatea emoțională reală - aceea care ar putea face posibilă o prietenie platonice între sexe opuse - e exact cea care sperie. Pentru că un bărbat care își asumă emoțiile e adesea citit greșit: ca fiind interesat, slab, prea implicat sau pe cale să ceară ceva. Iar o

femeie care menține o apropiere emoțională fără intenție e suspectată că „ține pe cineva în standby”. Așa se naște confuzia. Și apoi defensiva.

Lucrurile devin și mai fragile când prietenii platonici au parteneri. Atunci, prietenia trebuie să treacă testul suprem: să nu deranjeze. Să fie curată, discretă, justificabilă. Să nu pară prea mult. Să nu fie prea aproape. Cu alte cuvinte, să existe fără să se simtă.

Iar dacă cei doi s-au iubit cândva, intrăm pe un teritoriu aproape tabu. Societatea adoră poveștile cu „am rămas prieteni”, dar realitatea e mult mai brutală: în cele mai multe cazuri, când un cuplu se desparte, oamenii ajung să se urască sau să se ignore pe viață. Nu din lipsă de civilizație, ci pentru că e mai ușor să rupi decât să stai lucid lângă ceva ce a durut.

Aici intră și adevărul meu personal, fără poleială.

Eu nu am reușit niciodată să rămân prieten cu fostele mele. Îmi asum. Unele nu au meritat comportamentul meu. Altele l-au provocat. Nu caut scuze și nici absolvire. Pentru mine, prietenia cu cineva pe care am iubit — sau pe care aș fi vrut să-l iubesc — nu e posibilă. Dacă emoția a fost unison, poate. Dar când ceea ce

am simțit nu s-a împărțit, când a fost doar de o parte, prietenia devine o formă elegantă de

autoamăgire.

Da, sunt mai emoțional. Da, îmi asum. Da, uneori sunt egoist în dorință. Pentru că atunci când vreau ceva, îl vreau cu sens, nu diluat în „hai să vedem”. Și nu, nu cred că asta e slăbiciune.

Paradoxal, am prietene femei cu care sunt perfect ok. Prietenii reale, curate, fără tensiuni, fără subtexte, fără resturi emoționale. Deci nu, problema nu e imposibilitatea prieteniei între sexe. Problema e emoția nerezolvată.

Și atunci apare întrebarea incomodă: prietenii cu beneficii. Suntem singuri, ne placem, ne înțelegem, ne respectăm. De ce să nu existe și un beneficiu? Hai să spunem lucrurilor pe nume: sex. De ce nu? Suntem maturi, nu?

Teoretic, e simplu. Practic, e o linie subțire. Pentru că plăcerea pur carnală, lipsită complet de emoție, riscă să ne tocească. Să ne transforme într-un cuțit care nu mai taie. La început pare eficient, sigur, controlabil. Dar, cu timpul, dacă emoțiile sunt

constant evitate, nu gestionate, ajungem să nu mai știm să simțim când chiar contează.

Și aici e pericolul real: nu că ne atașăm prea mult, ci că ne dezvățăm de atașament.

E martie. Luna în care celebrăm începutul primăverii, mărțișorul, cu „vitrine” pline de promisiuni și clișee. Și, recunosc, crește și în mine o plantă tot mai puternică de emoții. Nu știu ce va deveni. O las. Îi dau timp. De data asta, îmi dau timp mie. Dar sunt deschis și nu-mi este frică să exprim ceea ce simt sau mă apasă.

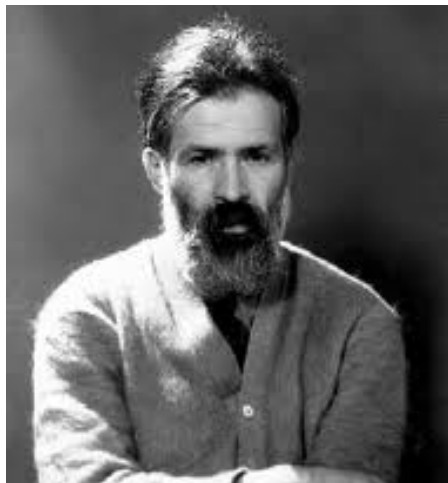
Pentru că poate cel mai matur lucru nu e să decizi rapid ce este ceva, ci să-ți permiți să vezi ce poate deveni. Să nu grăbești, să nu fugi, să nu te minți. Cu timpul învățăm cine suntem. Cu timpul putem alege dacă dezvoltăm ceva sau dacă rămâne doar o scânteie - frumoasă, intensă, dar scurtă.

Prietenia dintre femei și bărbați nu e imposibilă. Dar e posibilă doar acolo unde există timp, asumare și onestitate brutală. Restul sunt doar pauze emoționale bine ambalate. Și, uneori, exact asta ne place să fie.

Al vostru, Caius Morgenstern

Oameni care ne inspiră

Constantin Brâncuși, cel care a unit cerul cu pământul

(Foto:Wikipedia)

Brâncuși s-a născut, acum 150 de ani în satul Hobița, la 19 februarie 1876. În anii copilăriei a făcut școala primară în apropierea satului natal, ulterior continuându-și studiile la Craiova, apoi la București. După obținerea diplomei decide în 1904 să plece pe jos, prin Europa, la Paris, unde se va stabili până la sfârșitul vieții. La Paris va deveni ucenicul celebrului sculptor August Roden, pe care îl va părăsi însă câteva luni mai târziu, conștient fiind, așa cum declara ulterior, că " la umbra marilor copaci, nu crește nimic".

Pătrunzând în lumea lui Constantin Brâncuși, cu ocazia documentării acestui articol, nu mă gândeam că voi fi iremediabil marcată de măreția gândirii și creației acestui mare om, poate unul dintre cei mai importanți ai secolului XX, cel care avea să schimbe fundamental percepția clasică despre sculptură și să o transforme, tot așa cum a făcut Picasso, Dali, Kandinsky, Klimt în pictura modernă, ridicând percepția de la formă la fond.

Ambițios dar și perfecționist, prietenos, de o rară omenie, Brâncuși își construiește încet și sigur lumea sa plină de repere filosofice, dominată de folclor și de sursa acestuia, arta preistorică, părând că era hotărât să lege Cerul cu Pământul și istoria de la un capăt la altul, de la trecutul foarte îndepărtat la viitorul de la celălalt capăt al timpului.

Înconjurat de prieteni precum Amedeo Modigliani, Ezra Pound, Pablo Picasso, Marcel Duchamp, George Enescu, Tristan Tzara, Eugene Ionesco, Emil Cioran, Brâncuși trăiește la Paris, în miezul ideilor și conceptelor care creau arta în toate formele

ei, în acea măreață perioadă interbelică.

Inspirat de teme precum timpul, zborul, erosul, tăcerea, introspecția, infinitul, Brâncuși a șlefuit în bronz, în lemn, în piatră păsări care nu erau păsări, ci erau zbor (Pasărea în spațiu), femei care nu erau femei, ci erau ființe resemnate în fața vieții

(Foto:Wikipedia)

(Cumințenia pământului) sau de o frumusețe narcisistă (Orgoliul), dar și gesturi sau concepte: sărutul care înseamnă unitate, infinitul sub forma Coloanei care leagă pământul cu cerul.

Iată ce spune baroana Renee Irana Frachon, cea care a împrumutat chipul ei "Muzei adormite", despre prietenul

său, Constantin Brâncuși: "Era mărinimos, un om de o mare omenie, cum nu am întâlnit altul" (Ionel Jianu, *Evocări, (din fișele despre Brâncuși, Întâlnire cu modelul Muzei adormite)*). Și tot ea își amintea: "Mi-a rămas neștersă amintirea atelierului din Impasse Ronsin. Poarta de lemn țărănească dintre două încăperi, vatra, masa rotundă de piatră, taburetele de lemn și scaunele cioplite de el purtau pecetea rustică a lumii căreia îi rămăsese credincios....iubea copacii ca pe niște ființe vii, vorbea cu ei, le mângâia scoarța sorbea cu nesaț mireasma pădurii... Cred că darul cel mai de seamă pe care mi l-a făcut Brâncuși nu este bronzul Muzei Adormite, pe care l-am donat la rândul meu Muzeului Național de Artă Modernă de la Paris, ci unul mult mai de preț: mi-a deschis ochii către minunea vieții, mi-a arătat cât de curată poate fi o dragoste adevărată." (Ionel Jianu, *Evocări, (din fișele despre Brâncuși, Întâlnire cu modelul Muzei adormite)*)

Mircea Eliade, într-un articol preluat în traducere de ziarul Ateneu, spunea că Brâncuși "nu a imitat formele deja existente ale artei populare. Dimpotrivă, a înțeles că sursa tuturor acestor forme arhaice (...) era foarte adânc

scufundată în trecut și a înțeles că această sursă primordială nu avea nici o legătură cu istoria clasică a sculpturii." (*Mircea Eliade, "Brâncuși și mitologiile", traducere Dan Ciachir, Ateneu, Revista social-culturală nr. 5525 din 1985*) "Geniul lui Brâncuși", spunea Eliade, "ține de faptul că a știut să caute adevărata sursă a formelor pe care se simțea în stare să le creeze. În loc să reproducă universuri plastice ale artei populare românești, sau africane, el s-a apucat, să spunem așa, să interiorizeze propria sa experiență vitală. Brâncuși a reușit deci să regăsească felul de a fi specific omului arhaic,(...) descoperind materia în calitate de sursă și loc epifanic prin semnificații religioase, a putut să regăsească, sau să găsească emoțiile și inspirația unui artist din vremurile arhaice. (...) Brâncuși era contemporan prin excelență cu această tendință spre interiorizare și spre cercetarea adâncurilor contemporan cu interesul pasionat pentru stadiile primitive, preistorice, pre-raționale ale creativității umane." (*Mircea Eliade, "Brâncuși și mitologiile", traducere Dan Ciachir, Ateneu, Revista social-culturală nr. 5525 din 1985*)

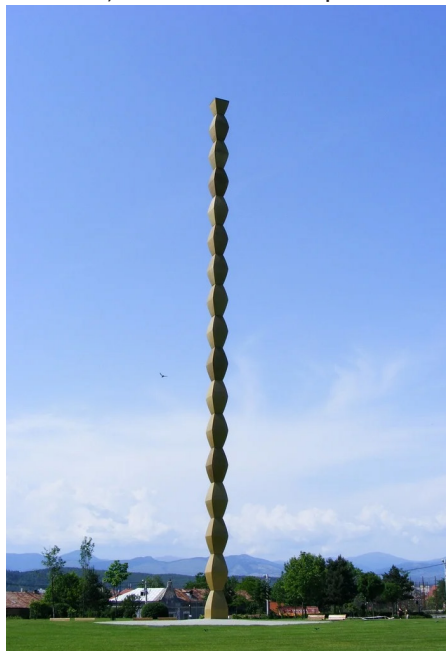
În susținerea teoriilor lui Mircea Eliade o dovadă vie este sculptura

"Cumințenia pământului", realizată prin 1907 dintr-o piatră de calcar, găsită în niște grote ale Parisului. Femeia ilustrată acolo nu este o anumită femeie, ci este femeia, cu sufletul ei cu tot, din preistoric, resemnată în fața greutăților vieții, indiferent care ar fi acelea: violența în toate formele ei, neajunsurile, dezamăgirea. Cumințenia pământului este femeia care iartă, pentru că înțelege, pentru că acceptă, dar nu uită niciodată, transmițând prin genele ei, mai departe, tot mai departe, ca o formă de înțelepciune, înțelegerea structurală a misterelor existenței.

Iată ce spunea, însuși Brâncuși despre sculptura sa: „Cumințenia pământului... A fost încercarea mea de a da de fundul oceanului, cu degetul arătător (încercarea de a atinge vechimea, arhaicul). Căci mi-a fost prea mare spaima când i-am ridicat vălul... Femeia nu trebuie niciodată dezvăluită... Isis trebuie să rămână acoperită sub cel puțin unul din cele șapte văluri ale frumuseții sale, cel al misterului – care îi oferă și prețuirea și nemurirea. Cumințenia pământului a fost, pentru mine, ceea ce este cu mult mai adânc femeia – dincolo de psihologia dumneavoastră!" (*Matei Stircea*

Crăciun, Brâncuși. *Cumințenia Pământului – Rugăciune*; <https://www.contributors.ro/brancusi-cumintenia-pamantului-rugaciune/>)

Reîntorcându-ne la temele lui Brâncuși, Eliade era de părere că

sculptorul „a regăsit în Columna fără sfârșit un motiv popular românesc, Columna cerului care continuă o temă mitologică atestată deja în preistorie ...columna cerului sprijină bolta cerească, cu alte cuvinte este o axis mundi(...). În preajma unei axis mundi, socotită a fi așezată în centrul lumii, omul poate să comunice cu puterile cerești” în vreme ce “formele romboidale

reprezintă un motiv decorativ împrumutat de la stâlpii arhitecturii țărăniști.” (Mircea Eliade, *“Brâncuși și mitologiile”, traducere Dan Ciachir, Ateneu, Revista social-culturală nr. 5525 din 1985)*

Se pătrunde foarte greu în lumea interioară a lui Brâncuși, dar odată ajuns acolo te lovești de ceea ce Constantin Noica numea “infinitivul lung”.

“Se miră unii, spunea Constantin Noica, mai ales străini, cum a fost posibilă sculptura lui Brâncuși. Dar dacă nu cunosc gramatica română, ar găsi poate acolo ceva lămuritor care e dincolo de cultura populară românească, dincolo de artele primitive, ca și dincolo de modernism, toate invocate în cazul său. Sau poate este cu ele cu tot, dar este, dintr-un alt strat, dintr-un alt zăcământ a vieții spiritului. De altfel, nu au artele plastice un raport ascuns cu gramatica? Rubens a pictat adjective, Pieter Breugel, o puzderie de substantive, în timp ce impresionismul a pictat adverbe și locuțiuni adverbiale (...). Brâncuși s-a ocupat de regele formelor gramaticale, de infinitivul lung(...). De la “a se naște”- “naștere” și până la “a se stinge”- “stingere”, tot ce este creștere, trecere și petrecere, tot ce e încercare, ispitire și

neîmplinire se lasă descris de infinitivele lungi. Sub însuflețirea lor, lucrurile prind viață, totul intră în înmugurire...ființa lumii se preface în fire, adică într-un infinitiv lung. Brâncuși a sculptat germinarea, așa cum a sculptat adormirea, înălțarea și peste tot desăvârșirea, ca o neîncetată mângâiere a formelor în tocmai pietrei spălată de apă. Nu a redat zborul, ci "zburatul", "zburarea", sărutul lui nu este un simbol, nici un act simplu, ci este un proces fără de capăt, o sărutare. Pe domnișoara Pogany a tradus-o într-un infinitiv lung, nu se poate sfârși cu nimic, sfârșitul însuși este un infinitiv, este săvârșire (...). Foamea, frica, erosul, toate sunt întâi infinitive lungi. Iar cel mai adevărat infinitiv lung este cel care acoperă pământul întreg și viețile oamenilor laolaltă, după cum se întinde peste țăriile cerului, e tăcerea. Dintre tăceri, Brâncuși a ales-o pe cea mai adâncă, mai grăitoare decât toate: tăcerea omului și a sculptat-o. " (Constantin Noica, *Creație și frumos în rostirea românească, Brâncuși a sculptat infinitivele lungi*, 1973.)

Brâncuși reprezintă poate una dintre cele mai misterioase personalități ale veacului din urmă, veac cu care noi comunicăm neîncetat, un artist

care duce rădăcinile poporului nostru undeva departe, în fruntea universalității artei. Dar dincolo de asta, Brâncuși a lăsat omenirii o axă a timpului și în același timp a spațiului, în care misterul ocupă un loc central. Operele lui Brâncuși trebuie privite cu sufletul, altfel nu se poate. Pentru că acolo, în suflet, cuvintele sunt de prisos.

Alina Dobre

Daniel Renon, "Pasărea Brâncuși", 15.02.2024

"Se împerechează zilele în ceas pe rând
Și cerul gurii îmi pare un pământ amar,-
Lucrez mai bine în uniformă mea din
gând
Ce-o îmbrac, o gust, și n-am habar...

Graba asta obligatorie, -din cifre vii
Îmi spune când am voie să mănânc,-
Mi s-au tocit de-atunci bancnota pe
chirii
Și-artificial mai caut pe Google un
gând...

Aici? Mai un război, mai o uitare
Mai un pumnal înfipt din mers
O clipă simplă, -un veac ce moare
Și un pariu nebun, cu primul vers!

În file de Admin, ne căutăm doar fața
feții
Sub masca timpului, -aprins coșmar
Prea risipiți în amănuntul ăsta al vieții
De-a face un dialog în doi, cu-n vin
tribal...

iar pe case, pe la uși,
Trecea Pasărea Brâncuși..."

Puterea Cuvântului Apel către Femeie

(Foto: Mario Steinfeld)

Nu se pune problema că dorim să scriem totul despre femeie. Să ne lășăm un pic duși de sinceritate și să scriem câte ceva ce ar putea sta la inima fiecăruia dintre noi, femeie sau bărbat, cred că ar putea fi util și ar putea aduce și puțină lumină care ne-ar da motiv să surădem.

Ducându-ne cu gândul la femeie și prin ea la feminitate considerăm că este o dominantă în univers. De aceea un mare scriitor cu premiul Nobel pentru literatura consideră că lupta pentru egalitatea dintre femeie și bărbat este o absurditate, câtă vreme bărbatul nu va atinge niciodată această egalitate. Femeia este o

dominantă de aceea nu poate fi egalizată niciodată. Din mâna ei totul se îmbunătățește și înmulțește; îi dai o casă ea îți face un cămin; îi dai iubire, ea îți face o familie; îi dai alimente, ea îți face hrană, în toate își pune amprenta personalității sale. Este inaccesibilă dar în același timp are acces acolo unde bărbatul nu va putea ajunge niciodată. Este un mister creat de Dumnezeu în care nici Apostolii lui Hristos nu au îndrăznit să intre, ci doar să i se închine. Femeia poartă acest mister în sufletul ei, un adânc de simțăminte infinite, fapt pentru care facem apel la ea. Ea dă toată speranța omenirii, în mâinile ei este viitorul planetei noastre.

A dezvolta o cultură și un mod de gândire în care se vorbește despre femeie ca de o persoană neînsemnată și inferioară este cultura celor care doresc să-i creeze femeii complexul de inferioritate în fața bărbatului. Acest complex de inferioritate poate fi camuflat prin propunerea de noi modele surrogat ale personalității sale autentice. Este o tentație, este o fantezie a celor care nu au văzut niciodată măreția femeii, măreție de care ea este atât de sigură de existența ei. Măreția femeii nu o are de la nimeni, o are prin natura sa. Cum privește,

cum vorbește, cum ascultă, cum merge, cum te atinge, sunt de neconfundat, variantele mergând până la o diversitate amețitoare. Este un dar, totul vine de la natura sa. Salvarea omenirii este păstrarea autentică a naturii femeii, pierderea omenirii este denaturarea ei. Nu se poate vorbi niciodată de inferioritate și superioritate, ci de complementaritate și împlinire; bărbatul și femeia se completează și se împlinesc unul pe altul. De aceea este un apel urgent: avem nevoie de femeie ca de oxigen, pentru că este oxigenul fără de care viața nu există.

Cineva a profitat de momentul istoric al industrializării când, pe de o parte obligațiile tale în societate și familie s-au dublat, pe de altă parte meritele tale nu au fost recunoscute și atunci a propus un model de femeie emancipată, model care are aproape o sută de ani și care nu a demonstrat că s-a făcut o schimbare adevărată în viața ta. Ți s-a trezit dorința de a fi liberă și de anu fi comandată de nimeni, s-a creat o adevărată filozofie de viață pe tema aceasta. Această experiență falimentară am făcut-o întâi noi bărbații, am dorit numai să comandăm și să facem numai ce vrem. Suntem

obligați să recunoaștem că suntem ratați după experiența aceasta și chiar dacă ne trezim prea târziu, dar totuși ne trezim la adevărul că trebuie să ne legăm viața noastră de o femeie pentru ca să dăm sens vieții. Sunt deja câteva generații și de femei care au făcut această experiență falimentară, dar atât noi cât și voi nu recunoaștem falimentul cu sinceritate datorită culturii unui orgoliu absurd căruia cu încăpățânare nu îi cedăm și acum trăim într-o pură minciună.

Cine poate să zâmbească în locul vostru, cine poate să râdă în locul vostru, cine poate să încălzească în locul vostru, cine poate să înmoaie inima de piatră în locul vostru, cine poate să te facă să renunți, cine poate să te facă să dăruiești, și sunt o inifinitate de alte lucruri care numai tu femeie le poți face, și aceasta pentru că nimeni nu te poate înlocui.

Nu te lăsa amețită de o falsă imagine a personalității tale; dezvoltă ceea ce ești sigură că ai, demonstrează ceea ce ești sigură că poți. Nimeni nu are ce să-ți dea, nu accepta împrumuturi, nu-ți crea obligații. Tu ai totul, poți împrumuta pe oricine, poți obliga pe oricine pentru că tu îți ești suficientă ție însăși. Tu îi poți îndatora pe toți pentru că prin

natura ta toții îți sunt datori ție. De aceea așteptările sunt mari de la tine și de nedepășit. Descoperă măreția cu care Dumnezeu te-a creat. Nu-ți crea speranțe de la nimeni, pentru că nu este nimeni deasupra ta. Singurul lucru care îți este necesar este curajul de a demonstra ceea ce poți. Nu ai observat că toți te descurajează și aceasta pentru că le este frică de tine? Leși la lumină pentru că te așteptăm de o viață.

Bologna 25.01.2020.

Pr. Ion Rîmboi, "Gândirea palpabilă, Ontologia ființei", Editura Ecou Transilvan, Cluj-Napoca 2025

e

Seară de literatură la Books&Coffee

(click pentru eveniment)

"Scrisul nu e doar o formă de exprimare pentru mine – e o formă de a trăi mai adânc." (Raul Neghină).

Vineri la data de 27 februarie 2026 am avut bucuria

de a-l avea alături pe scriitorul Raul Neghină. Domnul dr. Raul Neghină s-a născut în septembrie 1979, în Timișoara, România. Domnul Neghină a absolvit Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara (2004) devenind doctor în medicină în 2010. Din 2022 lucrează ca Oberarzt într-o clinică din Germania. Activitatea literară a început în anul 2002, prin poezie și s-a concretizat prin publicarea a două volume, "O secundă de viață" (Timișoara, 2018) și "Farul de la capătul viselor" (Timișoara, 2022). Trecerea spre proză a avut loc în 2023 cu romanele: "Robinson Crusoe, ultima ispită. O poveste din epoca comunistă", (Editura Creator, 2025) și "viktor. Umbre sub soarele Braziliei", (Editura Tritonic, 2025).

Pagini de Artă

La rubrica "Pagini de Artă" vă prezentăm un interviu în luna martie cu o tânără pianistă din România care studiază la Nürnberg, Iarina Mărgărit. La finalul interviului Iarina ne interpretează o piesă de Franz Liszt, din "Années de pèlerinage", Dor de țară (Le mal du pays).

Iarina Mărgărit s-a născut în Brașov în România. La vârsta de cinci ani a început studiul pianului, iar după absolvirea liceului a urmat studiile de licență la Academia de Muzică din Cluj-Napoca. În anul 2021 s-a mutat în Germania unde din semestrul de iarnă din 2022 studiază la Hochschule für Musik Nürnberg. În anul 2024 și-a încheiat studiile de master la specializarea pian solo și în prezent își continuă formarea printr-un program de master în lied și acompaniament vocal.

Încă de la vârsta de șapte ani a câștigat primul său concurs de interpretare, urmat de numeroase alte premii. A susținut numeroase recitaluri solo în România, Austria și Germania și este activă, de asemenea, ca pianist acompaniator (corepetitor).

A participat la cursuri de măiestrie de pian și lied, unde a colaborat cu artiști renumiți precum Birgid Steinberger, Can Çakmur, Gerold Huber, Martin Hughes și alții.

În anul 2023 a fost bursieră a Richard-Wagner-Verband Nürnberg, iar pentru anii universitari 2023/2024 și 2024/2025 i-a fost acordată, de asemenea, o bursă Deutschlandstipendium.

Următorul concert al Iarinei Mărgărit: 22 mai 2026 la ora 18.30 Bechstein-Nürnberg Zentrum, Lorenzer Platz 29, 90402 Nürnberg (Recital de lied-uri împreună cu baritonul Sora Ehi)

Click pentru discuția dintre Alina Dobre și Iarina Mărgărit (09.02.2026)

Ce soluții avem la ce ne îngrijorează?

De la "Board of peace" la "Board of war"

(Imagine generată cu Gemini)

Luna aceasta îmi rezervasem timp să scriu un articol despre starea justiției din România, mai ales că despre absurditatea și lipsa de credibilitate a deja celebrului "Board of Peace" a lui Donald Trump, un ONU cu statutul copiat direct de la organizația cu pricina și cu sediul în sufrageria de la Mar-a-Lago, mai scrisesem în presa din România. Dar nu, Trump nu se lasă, vrea să ne strice toate zilele, vrea să fie "admirat" pentru toate porcăriile pe care le face. Dar dintre toate aceste porcării

pe care le-a făcut, cred că asta ar putea fi cea mai gogonată. Și nu mă refer la crearea "Board of peace", ci la decizia de a ataca Iranul, din ultima zi a lunii februarie, anno domini 2026.

Iranul, să ne înțelegem, nu este nici Irak, nici Afghanistan, nici Venezuela. În cartea mea despre introducerea la cultura și civilizația persană din 2001 am analizat succint, cu câte materiale aveam la vremea aceea, istoria persană și am observat că iranienii nu doar că în adâncul lor nu sunt niște islamiști veritabili, niște arabi, cum îi consideră lumea, dar au creat o cultură cu greutate în lumea antică, iar strategia militară iraniană, cel puțin în acele vremuri, întrecea tot ceea ce planeta văzuse până atunci la acest capitol. Măreția civilizației iraniene s-a perimat cu trecerea vremurilor, dar ideea că au fost cândva o mare cultură nu a dispărut din sângele lor, mândria de a fi iranian rămâne în acești oameni dincolo de ceea ce ne imaginăm noi. Dacă îi comparăm cu turcii, cu afganii, cu pakistanezii sau cu arabii, greșim fundamental. De altfel, din cauza dictaturii nici nu se cunoaște cu adevărat, obiectiv, structura reală a societății iraniene. În opinia mea, conducerea actuală va lupta intern și extern, până la

final, până când nu vor mai avea muniție. Speranța că actuala conducere de la Teheran va ceda puterea, că poporul va avea curajul să iasă în stradă să reinstaureze monarhia sau să readucă, într-o formă sau alta, o alta guvernare este de o absurdă naivitate. Realmente nu este cu putință, la complexitatea și durata dictaturii, dar și a mozaicului iranian, să poți schimba un astfel de regim atacând militar această țară, să poți ucide un lider și apoi să speri că cel care va veni va fi mai îngăduitor, așa de la o zi la alta. Să nu uităm că decenii la rând iranienii au fost asediați cu ura legitimată de dictatura împotriva americanilor, occidentalilor și a israelienilor. Cum ar putea aceste popoare și liderii lor să fie văzuți acum, de o majoritate a poporului iranian drept eliberatori? De când libera exprimare este "la liber" și la îndemâna oricui, vedem ce cred oamenii simpli, nu jurnaliștii sau guvernării. Și, indiferent dacă există manipulare sau nu, să nu uităm că poporul are întotdeauna dreptate. Un exemplu în acest sens mi l-au oferit comentariile de pe Instagram la mesajul din 28 februarie al lui Reza Pahlavi, fiul fostului Șah: la unul, două mesaje de susținere al îndemnului său către poporul iranian, apărerea câte o amenințare cu moartea,

cu decapitarea. Comentariile diferite ale oamenilor arată de fapt cât de împărțită și de diversă este acea țară și câtă influență au gărzile revoluției încă asupra societății. Și de altfel Reza Pahlavi nu pare liderul puternic de care Iran are nevoie.

Să ne amintim de România în 1989 și imediat după acest an. Vi se pare că țara noastră, aflată la acea dată într-o dictatură cam tot atât de veche ca cea iraniană, s-a făcut azi bine? Dacă noi, într-o țară mică, europeană, civilizată, creștină, după mai mult de 35 de ani nu am reușit să schimbăm structuri mentale, politice, cum credeți că, o țară de vreo șase ori mai mare și cu o populație de aproape 90 de milioane de oameni, de etnii și religii atât de diferite, ținută în întunericul religiei ar supraviețui unui astfel de șoc? Chiar crede cineva la modul serios că Iranul s-ar putea schimba peste noapte într-o democrație, într-o monarhie constituțională, într-un stat laic, care, mai mult decât atât, ar învăța să-și respecte dușmanii de decenii, așa cum speră Israelul? Așa ceva este peste putința minții de a accepta într-o lume dominată de islamism.

Și chiar dacă ostilitățile s-ar opri și s-ar ajunge la o înțelegere, aceasta nu ar fi decât pentru o

regrupare mai eficientă, răul este deja făcut, ura a urcat la cote foarte înalte. Și factura o va plăti în continuare tot mult încercatul popor iranian, oprimat de acest sistem lipsit de umanitate. Nu cumva ar fi fost mai eficientă altă abordare, o mediere care să nu exacerbeze, să întărească ura?

Și la urma urmei, este justificat acest război? Internațional, drept fie spus, acest război nu prea este conform legilor, ordinii acceptată de statele lumii, deoarece iminența pericolului nu este demonstrată. Cât privesc negocierile, mă tem că ele au fost doar o strategie de derutare a adversarului. De altfel, este cunoscut că Președintele Americii nu are un respect deosebit față de dreptul internațional, față de acorduri internaționale, față de negocieri, față de Carta ONU, față de Consiliul de Securitate. A spus-o chiar el în nenumărate rânduri. Deci, de ce și-ar pune cineva speranța în această logică?

Și de ce să fim cu toții implicați în acest război, în războiul lor? America devine, cu fiecare zi ce trece o dictatură, acolo Congresul a ajuns să aibă rol pur decorativ. Iar acest "Board of peace" este de fapt un "Board of war". Cred că ne este tuturor clar că nu pacea este urmărită, ci conflictul, nu

se caută negocierea, ci interesul direct și imediat al celor puternici. Vrem să facem parte din această ordine mondială?

Dar iată, exact aici se ajunge atunci când comunitatea internațională permite unui dictator să invadeze fără drept, altă țară. Vladimir Putin a fost excepția, care se pare că acum devine regulă. Oricine are posibilitatea militară, a căpătat dreptul să facă ce dorește oriunde, oricând.

Până la urmă toate aceste războaie sunt în mod clar un eșec al Națiunilor Unite, al Consiliului de Securitate.

Noi zicem în România că aceasta anarhie ar fi definiția "unui sat fără câini". Da, acum trăim vremurile în care nu mai există posibilitatea de a aplica nici o sancțiune, deci, internațional trăim într-un haos în care fiecare face ce dorește. Pentru că nu mai avem "câini". ONU este o asociație falimentară, membrii ei au fost înșeluncheați, probabil majoritatea șantajați după metoda Epstein, Curtea Penală Internațională nu mai are nici o putere, atâta vreme cât statele nu îi respectă regulile. Alte pârgurii nu mai avem.

În clipa aceasta, singura care mai apără pacea este

Uniunea Europeană, dar și ea supraviețuiește cu greu, vin zile dificile căroră va trebui să le țină piept.

Cu toate acestea, nu trebuie să uităm că popoarele europene au experimentat războaie și au decis să formeze această alianță pentru păstrarea păcii. Este un contract, dincolo de toate, social, între cetățenii statelor europene, care și-au votat reprezentanții și mesajele lor și organele de conducere ale Uniunii Europene. Uniunea Europeană are mandat de reprezentare pentru pace, prosperitate, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Mai mult nu ar trebui. Nimic nu trebuie să justifice intrarea Uniunii și respectiv a statelor ei, într-un conflict, oricât de mare ar fi foamea unora de sânge sau de distrugere.

Neutralitatea este o noțiune dificilă, acceptată de unii, respinsă de alții ca nefiind o ficțiune. Neutralitatea europeană în acest război, înțeleasă aici drept neimplicarea în conflict, ar trebui să aibă un sens dedus din obligativitatea de a păstra pacea, conform contractului și tratatelor europene. Neimplicarea în conflict, dublată de o încercare de mediere imediată ar putea

garanta, asigura o poziție mai puternică a Uniunii Europene în apărarea ordinii mondiale așa cum o cunoșteam noi toți. Europeanii ar trebui să refuze ordinea asta mondială bazată pe frică, pe șantaj, pe puterea celui mai tare. Dacă o vor accepta, din punctul meu de vedere, Uniunea Europeană nu va avea nici o justificare pentru a exista.

La urma urmei, NATO este plătit pentru misiunea de a apăra securitatea membrilor săi. Dar oare, nu cumva se are în vedere ca NATO să aibă aceeași soartă similară Națiunilor Unite?

Cât privește România ar face bine să-și bage mințile în cap și să nu mai vizeze la caii verzi pe pereți de la Washington.

Aceasta este soluția la ceea ce ne îngrijorează. Alta nu avem. Pentru noi doar pace, restul e "floare la ureche"!

Alina Dobre

Cutia Pandorei Despre Iliberalism

(Imagine generată cu Gemini)

Prin democrație liberală se înțelege o democrație fundamentată pe principiile separării puterilor în stat, pe protejarea drepturilor individuale și pe un stat guvernat de valorile statului de drept.

Acest tip de democrație însă a avut istoria sa. Conflictele succesive între biserică și stat, apoi între diferite confesiuni religioase și apariția capitalismului au pregătit terenul pentru teoriile moderne ale contractului social, afirmarea drepturilor individuale și guvernării limitate, cu alte cuvinte, valorile constituționalismului liberal.

Democrația liberală presupune așadar echilibrul constituțional dintre valoarea fundamentală a democrației – egalitatea, ca valoare colectivă și cea a liberalismului – libertatea, ca

valoare individuală.

Conceptul de iliberalism a apărut prima dată într-un articol semnat de Fareed Zakaria pentru revista Foreign Policy în anul 1997. În 2009 Zakaria publică "Viitorul libertății. Democrația iliberală în Statele Unite ale Americii și în lume" unde își expune ideile despre iliberalism.

Democrația iliberală presupune restrângerea unor libertăți democratice, mai mult sau mai puțin evidente. Guvernul, mai mult sau mai puțin liber ales, ia o serie de măsuri netransparente care de cele mai multe ori nu sunt nici măcar asumate de parlament. Acest gen de democrație nu este nici democrație și nici non-democrație. Statele nu sunt nici libere și nici lipsite de libertate.

Aceste state se numesc state semidemocratice sau state parțial democratice.

Există state care își asumă acest regim iliberal în mod clar și răspicat. De pildă, principiile iliberalismului au constituit conceptul ideologic introdus în anul 2014 de către liderul ungar Viktor Orbán ca fundament al partidului său, Fidesz. Viktor Orbán a declarat că dorește crearea unui stat iliberal ce păstrează unele fundamente ale

democrației liberale, cum ar fi libertatea, dar exclude toleranța față de minorități, consolidează și dă prioritate majorităților, crede în naționalism și separatism.

Alte state se ascund după noțiunea democrației, în sensul liber al cuvântului, dar în realitate, la o analiză mai amănunțită sunt statele cu o democrație iliberală, aproape clar dictatoriale (Rusia). Constituțiile acestor state de cele mai multe ori prevăd libertățile democratice însă dau partidelor aflate la guvernare posibilitatea de a le ignora. Consecința se vede clar și în plan economic, aceste state se confruntă cu o scădere a populației și cu o scădere a nivelului de trai.

Este cunoscut, încă de la Platon și Aristotel, că democrația nu este un sistem perfect de guvernare al unei societăți umane. Deși conceptul despre democrație a evoluat mult în timpul istoriei, din păcate, cel mai mare defect al său este că, printr-un electorat lăsat în întuneric, needucat, poate ușor trece în tiranie. Democrația liberală, care folosește poporului, nu poate exista decât cu condiția ca, atât liderii cât și electoratul, să fie educat și scopul comun trebuie să fie guvernarea în folosul comunității și asigurarea siguranței poporului guvernat. Puterea însă are rolul de a

corupe. Astfel, liderii își pierd ușor scopul pentru care au fost aleși. Concret, problema care se pune, în legătură cu democrația liberală, este acolo unde începe ea: la vot. În majoritatea cazurilor în care democrația liberală se transformă într-una iliberală aveam de-a face cu o dublă măsură în procesul electoral, unde candidații au un anumit program electoral pentru care sunt votați, dar, odată ajunși la putere, aleg să folosească puterea pentru a-și impune agende ascunse. Aceasta distruge încrederea alegătorilor responsabili, care, folosindu-se de libertatea de a nu vota, refuză să se mai implice în procesul electoral, lăsând alegerea adesea votanților care își folosesc dreptul la vot pentru a face alegeri emoțional, adesea doar în scopul "pedepsirii" partidelor care i-au dezamăgit. Democrația liberală, care folosește poporului, nu poate exista pe lângă scopul comun al părților contractului social, la care se adaugă condiția ca, atât liderii cât și electoratul, să fie educați.

Așadar, democrația este o formă de guvernare a unui popor evoluat.

Dar, pentru a salva democrația, una din cele mai importante măsuri care se impun este

de introducere a unor reguli de "igienă" electorală, prin care candidații să fie trași la răspundere penală pentru "înșelăciune electorală", atunci când vin cu alte agende decât cele pentru care au fost votați. De asemenea, trebuie să adaptăm apărarea democrației la realitate. Astfel, educația electoratului pentru înțelegerea funcționării unei democrații și a unui stat, dar și protejarea împotriva știrilor false sau falsificate trebuie sprijinită prin măsuri dure împotriva celor care comit astfel de fapte, dar și împotriva celor care beneficiază de ele.

În special după pandemie, democrația în forma ei liberală, se găsește în foarte puține state (aș numi printre cele unde democrația încă mai rezistă doar Elveția, poate și Luxemburg, Danemarca). Din nefericire, nici unul dintre statele puternice economic, care au avut democrații exemplare, nu mai guvernează după principiile clare ale statului de drept, având ca repere drepturile și libertățile fundamentale ale omului. În acest timp, electoratul, disperat datorită scăderii nivelului de trai, a siguranței zilei de mâine, în loc să contribuie la construirea altor partide, cu principii și agende democratice reale, pentru a

contracara partidele clasice, erodate, ca imagine dar și ca concept, se îndreaptă spre soluții extremiste și asta va avea efecte grave asupra concepției despre om și despre lume, care posibil, ne va aduce iarăși în pragul unor conflicte generatoare de haos mondial, spre involuție la nivel global. Vom ajunge probabil, prin iliberalism la dictaturi și vom anula valorile în care Occidentul s-a dezvoltat.

De aceea, democrația trebuie apărată în fiecare zi, cu toate forțele și perseverența.

Ea rămâne singura formă în care omul se poate dezvolta liber, poate trăi în siguranță și prosperitate.

Alina Dobre

Actualitatea locală Rettungsgasse: Culoarul care Salvează Vieți. Ghid Complet despre Reguli, Legislație și Sancțiuni

În traficul modern, unde densitatea vehiculelor de pe autostrăzi crește constant, secunde fac diferența între viață și moarte. Termenul german Rettungsgasse a devenit un standard european de bune practici, definind spațiul liber pe care șoferii trebuie să îl creeze în cazul unui ambuteiaj pentru a permite trecerea vehiculelor de intervenție (Ambulanță, Pompieri, Poliție).

Deși conceptul este originar din țări precum Austria și Germania, acesta este reglementat prin lege în tot mai multe state europene, inclusiv în România, fiind esențial

pentru orice șofer care circulă pe drumuri de mare viteză.

1. *Baza Legală:* De la Codul Rutier European la cel Românesc Reglementarea culoarului de urgență nu este doar o chestiune de curtoazie rutieră, ci o obligație legală strictă.

În Europa: State precum Germania (StVO § 11) și Austria (KFG § 46) au legislații extrem de rigide. În aceste țări, formarea culoarului este obligatorie de îndată ce traficul începe să ruleze cu viteza „pasului” sau se oprește complet, nu doar atunci când se aud sirenele.

În România: Obligația de a lăsa liber traseul autospecialelor de intervenție este prevăzută în Codul Rutier (OUG 195/2002). Articolul 37 stipulează că la apropierea vehiculelor cu regim de circulație prioritară care au în funcțiune semnalele luminoase de culoare roșie sau albastră și cele sonore, conducătorii auto sunt obligați să oprească cât mai aproape de marginea drumului sau, pe autostrăzi, să elibereze banda pe care circulă.

2. *Cum funcționează?* „Regula Mâinii Drepte”

Cea mai mare confuzie în rândul șoferilor este locul exact unde trebuie creat acest culoar. Metoda standard utilizată la

nivel internațional este Regula Mâinii Drepte. Imaginați-vă dosul palmei drepte așezat pe volan: Degetul mare reprezintă banda din stânga (banda 2 sau 3, de lângă axul drumului/parapet). Celelalte degete reprezintă restul benzilor (banda 1, banda 2 etc.). Spațiul dintre degetul mare și restul degetelor este locul unde trebuie să se formeze Rettungsgasse.

Aplicarea Practică:

Pe drumurile cu două benzi pe sens: Șoferii de pe banda din stânga trag cât mai mult spre stânga (lângă parapet), iar cei de pe banda din dreapta trag cât mai mult spre dreapta. Culoarul se formează la mijloc.

Pe drumurile cu trei sau mai multe benzi: Cei de pe banda de lângă axul drumului (cea mai din stânga) trag spre stânga. Toți ceilalți (cei de pe benzile 2, 3, 4) trag spre dreapta. Astfel, culoarul se formează întotdeauna între banda „rapidă” și restul coloanei. Important: Banda de urgență (cea de pe marginea exterioară a autostrăzii) trebuie, de regulă, să rămână liberă, cu excepția cazului în care spațiul de pe carosabil este insuficient și poliția indică folosirea ei.

3. Când trebuie format culoarul?

O greșeală comună este așteptarea sunetului sirenei.

Rettungsgasse se formează preventiv.

Dacă traficul încetinește sub 20 km/h sau se oprește complet pe autostradă, șoferii trebuie să înceapă deja poziționarea vehiculelor spre margini.

Dacă așteptați până când auziți sirena în spate, manevrele vor fi mult mai greu de executat din cauza lipsei de spațiu de manevră între mașinile deja blocate.

4. Ce se întâmplă dacă nu respecti regula?

Nerespectarea culoarului de urgență atrage consecințe care variază de la amenzi administrative până la răspundere penală.

Sanțiuni Administrative și Amenzi:

În România: Blocarea accesului vehiculelor prioritare se sancționează cu puncte de penalizare și amenzi din clasa a II-a sau a III-a de sanțiuni. De asemenea, poate duce la suspendarea permisului de conducere.

În Germania/Austria: Amenzile sunt drastice, plecând de la 200 € și ajungând la peste 700 €, plus suspendarea dreptului de a conduce pe teritoriul statului respectiv timp de o lună. Dacă blocarea duce la obstrucționarea unei intervenții vitale, fapta

poate fi încadrată la infracțiune.

Consecințe Morale și Vitale:

Dincolo de bani, neformarea culoarului înseamnă timp pierdut pentru echipele de descarcerare. Studiile arată că un culoar corect format crește șansele de supraviețuire ale victimelor cu până la 40%, deoarece scurtează timpul de sosire al medicilor cu aproximativ 4 minute.

5. Erori frecvente de evitat

Urmărirea ambulanței: Este strict interzis și extrem de periculos să folosești culoarul creat pentru a „scăpa” de dopul de trafic mergând în spatele autospecialei.

Închiderea culoarului prea devreme: Nu reveniți pe centrul drumului imediat ce a trecut o primă mașină de poliție. Adesea, după ea urmează alte autospeciale de pompieri sau ambulanțe.

Blocarea intersecțiilor: Dacă ambuteiajul se produce în zona unei ieșiri de pe autostradă, asigurați-vă că nu blocați breteaua de ieșire; echipajele ar putea avea nevoie să intre pe acolo.

Concluzie

Rettungsgasse nu este doar o regulă de circulație, ci un indicator al civilizației rutiere.

Într-o lume în care tehnologia auto avansează rapid, simplul gest de a trage de volan 50 de centimetri spre stânga sau spre dreapta rămâne cea mai eficientă metodă de a salva o viață. Data viitoare când vedeți traficul îngreunându-se pe autostradă, nu așteptați sirena: ocupați-vă locul în formație și lăsați „calea vieții” deschisă.

Florin Pîca

Mărțișorul – simbol, tradiție și variații regionale în cultura românească Legenda mărțișorului

(©Monica Panait la ManosAtelier, München)

În tradiția populară românească, mărțișorul este însoțit de numeroase legende care explică simbolismul șnurului alb-roșu și legătura sa cu începutul primăverii. Una dintre cele mai răspândite povestește că Soarele a coborât pe pământ sub forma unei fete, dar a fost răpit de un zmeu. Lumea a rămas fără lumină și căldură până când un tânăr curajos a pornit să-l elibereze. După o luptă grea, acesta a învins zmeul și a readus Soarele pe cer, însă a fost rănit mortal.

Sângele lui a căzut pe zăpadă, iar din acele locuri au răsărit ghiociei – primele flori ale primăverii. În amintirea sacrificiului său, oamenii au început să poarte un șnur împletit din roșu și alb, simbol al vieții și al renașterii naturii.

Această legendă reflectă ideea centrală a mărțișorului: victoria primăverii asupra iernii și regenerarea ciclică a naturii.

Originea și vechimea obiceiului

Mărțișorul este un mic talisman legat de un șnur bicolor, purtat sau oferit la începutul lunii martie. Tradiția este răspândită în România și Republica Moldova și are analogii în alte culturi din sud-estul Europei, precum martenitsa din Bulgaria.

Etnologii consideră că obiceiul este foarte vechi și are origini precreștine. Unele interpretări îl leagă de calendarul roman, deoarece în Antichitate anul începea la 1 martie, luna dedicată zeului Marte.

În lucrările sale despre cultura populară românească, etnologul Mihai Pop a subliniat că mărțișorul trebuie înțeles în contextul ritualurilor de trecere dintre anotimpuri, care marcau pentru comunitățile tradiționale începutul unui nou ciclu agrar. De asemenea, cercetările etnografice indică faptul că

simboluri similare au existat încă din perioada geto-dacică, iar descoperiri arheologice sugerează o vechime de câteva milenii a acestui tip de amuletă.

Symbolismul mărtişorului

Mărtişorul este format din două elemente principale: şnurul împletit și talismanul decorativ.

Semnificația culorilor

În interpretările etnologice, culorile şnurului au semnificații simbolice:

Roșu – simbol al vieții, energiei vitale, sângelui și al soarelui.

Alb – simbol al purității, al zăpezii și al începutului.

Împletirea lor exprimă dualitatea naturii: iarnă și primăvară, viață și moarte, feminin și masculin. În tradițiile balcanice, această combinație este văzută ca un simbol al echilibrului cosmic și al ciclului vieții.

Etnologul Ion Ghinoiu interpretează mărtişorul ca pe un talisman protector, menit să aducă sănătate și noroc în noul an agrar.

Tradiții și ritualuri asociate

În mod tradițional, mărtişorul se oferă la 1 martie și se poartă la piept sau la încheietura mâinii. În trecut, obiceiul era mai ales destinat copiilor și femeilor.

Durata purtării mărtişorului varia în funcție de regiune: în

unele locuri era purtat până la 9 martie, în perioada numită „zilele Babelor”; în altele, până la apariția păsărilor migratoare; iar în alte zone până la înflorirea pomilor.

După această perioadă, mărtişorul era legat de o creangă de pom înflorit, aruncat într-o apă curgătoare sau lăsat pe un gard, gesturi considerate aducătoare de noroc și fertilitate. În 2017, tradițiile asociate zilei de 1 martie au fost incluse pe lista Patrimoniului Cultural Imaterial UNESCO.

Diferențe regionale

Deși simbolul este comun, modul de utilizare a mărtişorului diferă în diverse regiuni.

Moldova

În Moldova, copiii purtau mărtişorul împreună cu o monedă de argint sau de aur. După câteva zile, moneda era folosită pentru a cumpăra alimente rituale, considerate aducătoare de sănătate.

Muntenia și Oltenia

În aceste regiuni, mărtişorul era purtat până la apariția primilor pomi înfloriți, după care era legat de ramuri pentru a aduce rod bogat și fertilitate.

Dobrogea

În unele sate, mărtişorul era lăsat

sub o piatră. Insectele găsite sub piatră erau interpretate ca semne pentru norocul sau ghinionul anului.

Transilvania

În unele zone din Transilvania și Banat, măștișorul era purtat la mână sau la gât și avea rol de amulete protectoare împotriva bolilor și deochiului.

Într-o lume în care ritmul modern al vieții pare să uniformizeze

(©Monica Panait la ManosAtelier, München)

tradițiile și să estompeze diferențele culturale, măștișorul rămâne un simbol discret, dar puternic, al identității românești. Dincolo de forma sa actuală – uneori comercială sau decorativă – acest mic obiect păstrează în structura sa o moștenire culturală foarte veche, legată de relația omului cu natura și cu

ciclurile anotimpurilor.

Etnologii au arătat că măștișorul nu este doar un simplu cadou de primăvară. El este, în esență, o amintire a unei mentalități arhaice, în care comunitatea marca prin ritualuri trecerea dintre anotimpuri și încerca să influențeze, simbolic, ordinea naturii. În acest sens, șnurul împletit din roșu și alb devine o metaforă a echilibrului: între iarnă și primăvară, între viață și regenerare, între trecut și prezent.

În același timp, modul în care tradiția măștișorului a supraviețuit până astăzi demonstrează capacitatea culturii populare de a se adapta. Obiectul s-a transformat – de la monede sau amulete simple la bijuterii elaborate – însă sensul său profund a rămas același: celebrarea începutului, a speranței și a continuității.

Recunoașterea obiceiului de către UNESCO ca patrimoniu cultural imaterial confirmă importanța sa nu doar pentru România, ci și pentru întreg spațiul balcanic. Totuși, adevărata valoare a măștișorului nu stă în această recunoaștere oficială, ci în gestul simplu de a-l dărui și de a-l purta – un gest care menține vie legătura dintre generații.

Astfel, mărtisorul nu este doar un simbol al primăverii, ci și o expresie a continuității culturale, o dovadă că tradițiile pot rămâne relevante chiar și într-o societate modernă. În fiecare început de martie, acest fir împletit ne amintește că identitatea culturală nu se construiește prin gesturi spectaculoase, ci prin ritualuri mici, repetate an de an, care ne leagă de trecut și ne oferă un sentiment de apartenență.

Bibliografie orientativă (etnologie)

- Simion Florea Marian – *Sărbătorile la români (1898–1901)*.
- Mihai Pop – *Obiceiuri tradiționale românești*.
- Ion Ghinoiu – *Sărbători și obiceiuri la români*.
- Otilia Hedeșan – *Mărtisorul. Ediție limitată*.

Eduard Harnisch

Panorama politică

Ascensiunea partidelor extremiste în România: de la pandemie la alegerile din 2024

(Imagine generată cu Gemini)

În ultimii ani, scena politică din România a cunoscut o transformare rapidă. Partide considerate până recent marginale sau radicale au reușit să câștige un electorat semnificativ și să devină actori importanți în viața politică. Fenomenul s-a accelerat începând cu pandemia de COVID-19 și a devenit evident în perioada electorală 2024–2025. Ascensiunea acestor formațiuni este rezultatul unei combinații de factori: neîncrederea profundă în partidele tradiționale, exploatarea tensiunilor sociale, precum și impactul masiv al dezinformării în mediul online.

După mai bine de trei decenii de la căderea comunismului, sistemul politic românesc este dominat de câteva partide

principale: PSD, PNL, USR și UDMR. În percepția unei părți a electoratului, acestea au devenit simboluri ale stagnării și ale compromisurilor politice. Corupția, scandalurile politice și alternanța repetată la guvernare au alimentat sentimentul că aceste partide reprezintă aceeași elită politică, indiferent de orientarea declarată. În acest context, discursul anti-sistem a devenit extrem de atractiv pentru o parte a electoratului. Analiztii observă că frustrarea față de establishment este unul dintre principalele motive pentru creșterea partidelor radicale în România. Nemulțumirea față de clasa politică și percepția unui sistem blocat au creat spațiul pentru formațiuni care se prezintă drept alternative radicale la status quo.

Pandemia de COVID-19 a reprezentat un punct de inflexiune. Măsurile restrictive, campania de vaccinare și incertitudinea economică au creat un teren fertil pentru retorica populistă. Unele partide noi au exploatat aceste tensiuni, mobilizând electoratul prin discursuri anti-sistem și anti-restricții. Un exemplu este ascensiunea partidului AUR, care a reușit să capitalizeze nemulțumirile generate de

pandemie și să mobilizeze un electorat tânăr și sceptic față de vaccinuri, în mare parte prin intermediul rețelelor sociale. Această mobilizare online a permis partidului să construiască rapid o bază electorală și să se impună ca actor relevant în politica românească.

Pe lângă AUR, au apărut sau s-au consolidat și alte formațiuni cu discurs naționalist sau suveranist, precum partidul POT (Partidul Oamenilor Tineri), cu o retorică anti-establishment și eurosceptică și diverse partide sau mișcări conservatoare sau "suveraniste" care critică dur PSD și PNL, alianțe politice și organizații civice care promovează idei naționaliste sau anti-globaliste. Aceste formațiuni folosesc adesea teme similare: apărarea valorilor tradiționale, critica Uniunii Europene, suveranitatea națională și opoziția față de elitele politice.

Un element central în ascensiunea acestor mișcări este mediul digital. Platforme precum TikTok, Facebook sau Telegram au devenit principalele canale de mobilizare politică. Autoritățile române au semnalat în repetate rânduri campanii de dezinformare pe aceste platforme, unele dintre ele legate de procesele electorale.

În timpul alegerilor, instituțiile statului au avertizat asupra unor campanii online care răspândeau informații false despre securitatea națională sau despre acțiuni militare inexistente. Investigațiile au arătat și existența unor campanii coordonate de influență pe rețelele sociale, unele dintre ele legate de actori externi, care au promovat candidați radicali și au amplificat discursuri conspiraționiste.

În mediul online românesc au circulat mai multe tipuri de narațiuni dezinformatoare:

1. Teorii conspiraționiste despre pandemie
– vaccinurile ar fi periculoase sau parte a unui plan global.
2. Narațiuni anti-UE și anti-NATO
– ideea că România ar fi controlată din exterior.
3. Dezinformare geopolitică
– informații false despre războiul din Ucraina sau despre implicarea României în conflict.
4. Narațiuni anti-sistem
– afirmația că alegerile sunt manipulate sau că elitele politice ignoră voința poporului.

Aceste mesaje sunt deseori amplificate prin rețele de conturi false, influențeri politici sau campanii virale. Rezultatele electorale recente

arată amploarea fenomenului. Partidele radicale au crescut spectaculos în preferințele electoratului, unele sondaje indicând procente mult peste cele ale partidelor tradiționale. În același timp, lideri ai zonei "suveraniste" au obținut rezultate puternice în alegeri naționale, confirmând că acest curent politic nu mai este marginal. Ascensiunea acestor formațiuni reflectă o polarizare tot mai accentuată a societății românești. Pe de o parte, există un segment pro-european și reformist, iar pe de altă parte un electorat tot mai sceptic față de instituțiile democratice și față de integrarea europeană. Pentru sistemul politic românesc, miza următorilor ani va fi recâștigarea încrederii publice și combaterea dezinformării. În lipsa acestor măsuri, spațiul politic ar putea deveni și mai fragmentat, iar influența mișcărilor radicale ar putea continua să crească.

Fragmentarea societății – obiectivul strategic al dezinformării

În multe cazuri, scopul principal al campaniilor de dezinformare nu este convingerea populației de o anumită idee, ci producerea unei fracturi sociale. Specialiștii în securitate informațională vorbesc tot mai des despre

strategia „divizării deliberate a societății”: alimentarea conflictelor interne pentru a slăbi încrederea în instituții și în mecanismele democratice. Acest tip de strategie este asociat cu domeniul numit Război informațional, unde manipularea percepțiilor publice devine o armă la fel de importantă ca instrumentele militare sau economice.

Un aspect important al dezinformării moderne este că nu urmărește neapărat să convingă majoritatea oamenilor de o singură narațiune. În schimb, scopul este să creeze mai multe realități paralele, fiecare susținută de o comunitate online.

De exemplu, în timpul pandemiei au circulat simultan mai multe narațiuni contradictorii: virusul ar fi fost creat artificial, virusul nu ar exista, vaccinurile ar fi periculoase și pandemia ar fi fost un plan global de control. Aceste teorii nu sunt întotdeauna coerente între ele. Însă, împreună, ele au un efect comun: subminează încrederea în instituții și în informația oficială. Platformele sociale favorizează apariția unor comunități închise, în care utilizatorii sunt expuși în mod repetat acelorași tipuri de conținut. Fenomenul este

descriș în sociologie drept “cameră de rezonanță” (echo chamber). În aceste spații digitale opiniile devin tot mai radicale, informațiile contradictorii sunt respinse, adversarii politici sunt percepuți drept inamici. Rezultatul este o societate în care grupurile sociale nu mai împărtășesc același set de fapte de bază.

Un efect central al dezinformării este erodarea încrederii. Când oamenii nu mai știu ce informație este reală, apare ceea ce cercetătorii numesc „oboseala informațională”. În acest context, o parte a publicului ajunge să respingă toate sursele de informare, inclusiv presa sau instituțiile statului. Această stare de confuzie favorizează apariția discursului populist și a partidelor care se prezintă drept singurele alternative la „sistem”. Pentru actorii care folosesc dezinformarea ca instrument geopolitic, fragmentarea societății este un avantaj strategic. O societate polarizată: reacționează mai greu la crize, are mai puțină încredere în instituții și devine mai vulnerabilă la manipulare electorală. În acest sens, obiectivul nu este neapărat victoria unei anumite ideologii, ci slăbirea coeziunii sociale și a capacității de decizie

32 democratică.

Integro Forum

Algoritmii rețelelor sociale și radicalizarea discursului

Rețelele sociale au devenit principala sursă de informare pentru o parte tot mai mare a publicului, mai ales pentru generațiile tinere. Platforme precum Facebook, TikTok sau YouTube nu funcționează însă ca presa tradițională. Conținutul pe care îl văd utilizatorii nu este ales de editori, ci de algoritmi care prioritizează materialele cu cel mai mare potențial de interacțiune. În practică, acest lucru înseamnă că mesajele care provoacă emoții puternice — furie, indignare sau frică — sunt distribuite mai rapid și ajung la un public mult mai larg. De multe ori, conținutul moderat sau nuanțat pierde competiția cu mesajele radicale sau simplificate. În acest context apare fenomenul cunoscut drept “Polarizare politică”. Utilizatorii sunt expuși constant la conținut care le confirmă opiniile existente, în timp ce punctele de vedere opuse sunt prezentate într-o formă caricaturală sau ostilă. Algoritmii favorizează și viralizarea dezinformării. O informație falsă, dar spectaculoasă, poate circula mult mai repede decât o corectare factuală. În multe

cazuri, corectarea ajunge la public doar după ce mesajul inițial a fost deja distribuit de mii sau chiar milioane de ori. În plus, sistemele de recomandare creează ceea ce cercetătorii numesc „spirală radicalizării”: un utilizator care consumă conținut critic față de sistem poate primi treptat recomandări pentru materiale din ce în ce mai radicale, până ajunge într-un ecosistem informațional dominat de teorii conspiraționiste sau mesaje extremiste.

România nu este singura țară afectată de fenomenul dezinformării, însă anumite condiții sociale și politice amplifică impactul acestuia.

Un prim factor este nivelul scăzut de încredere în instituții. În sondaje realizate în ultimii ani, românii au exprimat constant neîncredere în partide politice, parlament sau guvern. În lipsa unei autorități percepute ca fiind credibilă, publicul devine mai receptiv la narațiuni alternative. Un al doilea factor este nivelul redus de alfabetizare media. Conceptul de “Alfabetizare media” se referă la capacitatea publicului de a evalua critic informațiile și de a distinge între surse credibile și manipulare.

Un alt element important este migrația masivă. Milioane de

Integro Forum

32

români trăiesc în diaspora și își iau informațiile în principal din mediul online. În aceste comunități, rețelele sociale devin adesea principalul spațiu de dezbatere politică, ceea ce amplifică impactul campaniilor virale.

La acestea se adaugă și un factor istoric: moștenirea neîncrederii în instituții din perioada comunistă. În timpul regimului lui Nicolae Ceaușescu, propaganda oficială era percepută de populație ca fiind profund necredibilă. După 1989, această suspiciune față de mesajele oficiale nu a dispărut complet.

În mediul digital actual, această neîncredere poate fi exploatată cu ușurință. Actorii care răspândesc dezinformare nu trebuie să construiască neapărat o narațiune credibilă; este suficient să amplifice suspiciunea existentă și să pună sub semnul întrebării orice informație venită din partea instituțiilor.

Rolul influencerilor și al micro-liderilor de opinie în propagarea dezinformării

În ecosistemul digital actual, răspândirea informațiilor nu mai depinde exclusiv de instituțiile media sau de liderii politici. Un rol tot mai important îl joacă influencerii și micro-liderii de

opinie — persoane cu audiențe relativ mici, dar extrem de loiale. Pe platforme precum TikTok, YouTube sau Facebook, acești creatori de conținut pot ajunge rapid la zeci sau sute de mii de utilizatori. Spre deosebire de presa tradițională, ei nu sunt supuși aceluiași standarde editoriale sau mecanisme de verificare. Mulți dintre acești influenceri își construiesc credibilitatea printr-o relație directă cu publicul. Ei se prezintă adesea ca „oameni obișnuiți” care spun adevărul pe care presa sau autoritățile l-ar ascunde. Acest tip de discurs creează un sentiment de autenticitate și apropiere, ceea ce face mesajele lor mai persuasive.

În cazul dezinformării, micro-liderii de opinie au un rol esențial. În loc ca o narațiune falsă să fie distribuită direct de sursa inițială, ea este preluată de numeroși creatori de conținut independenți. Cercetătorii descriu acest mecanism drept „rețea de amplificare”: o informație, reală sau falsă, circulă printr-o multitudine de conturi, fiecare contribuind la creșterea vizibilității și la consolidarea percepției că mesajul este larg acceptat.

Partidele cu discurs radical sau populist au înțeles rapid

avantajele acestui nou mediu informațional. Spre deosebire de partidele tradiționale, care depind în mare parte de structuri organizaționale și de apariții în presa clasică, aceste formațiuni se bazează masiv pe comunicarea directă în mediul online. Un exemplu este Alianța pentru Unirea Românilor, care a construit o mare parte din mobilizarea electorală prin campanii virale pe rețelele sociale. Liderii partidului folosesc frecvent platforme precum TikTok sau Facebook pentru a transmite mesaje directe către electorat, evitând filtrul editorial al mass-media.

Acest tip de strategie are mai multe avantaje:

1. Costuri reduse

Campaniile online pot ajunge la milioane de utilizatori fără investiții comparabile cu cele necesare pentru publicitate tradițională.

2. Mobilizare rapidă

Mesajele emoționale sau controversate pot deveni virale în câteva ore.

3. Controlul narațiunii

Partidele își pot prezenta mesajele fără intervenția sau interpretarea jurnaliștilor.

digitale permit testarea rapidă a mesajelor politice. Prin reacțiile publicului — comentarii, distribuire, vizualizări — politicienii pot observa imediat ce teme generează cele mai puternice emoții. De multe ori, acest mecanism duce la radicalizarea discursului. Mesajele moderate generează mai puțină interacțiune, în timp ce declarațiile provocatoare sau conflictuale sunt amplificate de algoritmi și devin virale.

Combi-nația dintre algoritmii rețelelor sociale, influenceri și strategiile politice orientate spre viralitate produce o transformare profundă a spațiului public. Dezbaterile politice devin tot mai polarizate, iar granița dintre informație, opinie și propagandă devine tot mai greu de distins. În acest context, ascensiunea partidelor radicale nu este doar rezultatul unor nemulțumiri sociale, ci și al unui ecosistem informațional care favorizează conflictul și mesajele extreme. Pentru democrațiile contemporane, provocarea nu constă doar în combaterea informațiilor false, ci și în reconstruirea unui spațiu public în care dezbaterile politice să poată avea loc pe baza unor fapte și valori împărtășite.

În același timp, aceste ecosisteme

Ion T. Ion

Vocea Europei Ideea Europeană de-a lungul istoriei

Să nu cumva să credeți că ideea unei uniuni europene s-a născut după cel de-al doilea război mondial. Nici vorbă. Unii dintre voi veți fi surprinși că încă de la Herodot, Hipocrate sau chiar filosoful Isokrates avem dovezi că europenii se gândeau la o uniune de popoare (în speță a macedonenilor și grecilor) ca soluție în fața invadatorilor persani care își extindeau în antichitate imperiul lor și către Europa, nu doar în Asia.

Mai târziu Carol cel Mare a venit cu o idee similară justificându-și extinderea puterii asupra mai multor state din Europa. Ulterior, atunci când imperiul otoman amenința continentul a revenit ideea unei alianțe a statelor europene în fața cuceririlor. Numeroși oameni de cultură sau juriști au avut și ei această propunere, de exemplu francezul Pierre Dubois (1306) venea cu

ideea în lucrarea sa "De Terrae Sanctae" uniunii creștinilor contra islamului.

Dante Alighieri, în "De monarchia" (1313) spunea că uniunea sub cea mai înaltă conducere a unui monarh care să nu aibă planuri de ocupație, ar garanta puterea sa prin pace și dreptate pentru toți.

În vreme ce Georg von Podiebrad (1464) a venit cu soluția unei uniuni și o federație între mai mulți regi europeni, alianță contra turcilor, călugărul Emeric de Lacroix pleda pentru pace, comerț liber, măsuri contra protecționismului, iar Maximilian de Bethune Herzog von Sully, venea cu ideea unei uniuni a 15 state europene, un consiliu și o armată comună europeană, entitatea numindu-se "Republique Chretienne".

Un britanic american în 1693, William Penn, considera, într-o lucrare numită "Eseu prin prezent către viitorul păcii europene", că o adunare a statelor europene (adunare care trebuia să aibă locuri de reprezentare în funcție de mărimea și puterea economică a statelor și să aibă drept scop prevenirea conflictelor între state) este soluția pentru pacea europeană.

Jean Jacques Rousseau, în 1762, într-o lucrare numită "Extrait du projet de paix perpetuelle de Monsieur l'Abbe de Saint Pierre" numește bazele unui proiect european prin care să existe aceeași religie, aceleași drepturi ale popoarelor, aceleași rânduieli, comerț comun numind o formă federală de guvernământ ca fundament pentru un viitor în pace.

În 1795 Immanuel Kant, în lucrarea sa "Zum ewigen Frieden. Ein philosophischer Entwurf" a denumit conceptele etice de bază, de exemplu Kant considera că doar state republicane pot face parte dintr-o uniune a statelor care să aibă ca scop o pace eternă.

Alți promotori ai ideii de uniune a statelor europene au fost Friedrich Gentz ("Über den ewigen Frieden"-1800), Karl Christian Friedrich Krause (1814), Claude-Henri de Saint Simon (1814), Frierich List (1840- "Das nationale System der politischen Ökonomie").

Victor Hugo în 1849, în celebrul Discurs de deschidere a congresului internațional pentru pace, visa la ziua în care se vor naște "statele unite ale Europei",

care să aibă același ideal politic și pacifist.

Între cele două războaie mondiale de remarcat este că în Germania, în programul electoral al partidului social democrat din 1925 era menționat o uniune a statelor europene. Din păcate, în vremea celui de-al treilea Reich, partide democratice și pro-europene au fost interzise în Germania.

Tot în acest an, Franța și Germania, au semnat la Locarno un contract prin care ambele statele doreau să contribuie la o arhitectură de securitate europeană, proiect a doi europeni remarcabili: Aristide Briand și Gustave Stresemann. Aceștia pun practic prima piatră de temelie a proiectului european.

(Imagine generată cu Gemini)

Ulterior, după cel de-al doilea război mondial, când Europa a trebuit să se ridice precum pasărea Phoenix din propria ei cenușă, primul pas spre o uniune

europăeană a făcut-o Winston Churchill în celebrul lui discurs european din 1947, urmat de prezentarea de către Statele Unite ale Americii a cunoscutului plan Marshall.

În 1949 a fost creat Consiliul Europei unde, prin planul Schumann, ulterior Declarația Schuman (9 mai 1950) au fost incluse bazele de principiu ale unui plan european care avea să înceapă printr-o uniune a unor state europene (Franța, Germania de Vest, Italia, Belgia, Olanda, Luxemburg) pentru a controla extracțiile de cărbune și oțel, ulterior EURATOM (1957). Acesta preceda constituirea unei colaborări economice comune în 1965-1967, baza pe care s-a fondat și s-a construit ulterior Uniunea Europeană (prin înțâlnirea de la Maastricht în 1992-1993 s-a creat oficial Uniunea Europeană, adăugând cooperarea politică și moneda unică la structurile economice deja existente.

Părinții fondatori ai comunității europene, Robert Schuman și Jean Monnet, aveau ca scop principal prevenirea conflictele prin integrare economică. Primele structuri au fost CECO (1951), urmată de CEE și EURATOM (1957), evoluând spre

Uniunea Europeană modernă prin Tratatul de la Maastricht (1993).

Principii de bază ale Uniunii Europene sunt:

Integrarea economică: Liberă circulație a bunurilor, serviciilor, capitalului și persoanelor.

Pace și securitate: Prevenirea unui nou război în Europa prin interdependență economică.

Democrație și drepturile omului: Criteriile de la Copenhaga (1993) au definit standardele de aderare

Tratatele Europene din 2007 au permis trecerea de la comunitatea europeană la Uniunea Europeană, entitate internațională cu personalitate juridică.

Contestatarii ideii europene uită mereu că uniunea aceasta a făcut posibilă cea mai lungă pace din istorie pe teritoriul continentului european, în zona în care acesta și-a găsit aplicabilitatea. Revoluțiile anticomuniste din anii 1989-1990, conflictele din Balcani de la sfârșitul anilor 1990, precum și actualul conflict din Ucraina sunt dovada că, în afara acestui construct european, riscul unui conflict crește și pacea este amenințată. Arhitectura proiectului european, care vizează o distribuire a resurselor

comune, este o garanție suplimentară atât a unei păci durabile cât și a unei prosperități durabile. Interconectarea globală economică are însă și ea un cuvânt de spus când vine vorba de prosperitate. De aceea și prosperitatea economică europeană poate fi influențată de inflația și anarhia politică globală.

Uniunea Europeană, în actuala ei formă nu este lipsită de critici, unele justificate, dar încă rezistă și este o putere recunoscută și apreciată internațional ca promotoare a unor valori și principii esențiale evoluției umanității.

Alina Dobre

(Surse: Jürgen Mittag, Kleine Geschichte der Europäische Union).

Împreună în diversitate Festival de poezie „Wortbrücken“

O seară plină de emoție la festivalul de poezie Wortbrücken, vineri, 13 martie 2026, la Nürnberg. Ne-am adunat, oameni din

numeroase națiuni, pentru a da glas poeziei și pentru a ne bucura împreună de versuri – cu rimă sau fără – în limba arabă, chineză, germană, maghiară, română, rusă, spaniolă, uigură și vietnameză.

Laila, Elia, Manfred, Jiamina, Stefan, Iulia, Melitta, Nadezhda, Veronica, Belin, Clarissa și Mai Dung sunt reprezentanții a peste zece țări care ne-au încântat anul acesta cu poezii compuse sau alese din cufărul culturii pe care o reprezintă.

Versurile au avut ca teme: pacea, iubirea, introspecția, întrebările fundamentale ale existenței și candoarea amintirilor

din copilărie, spațiile închise, lașitatea popoarelor, cosmosul și dorul de țară.

Printre momentele poetice, Michell Otlacan ne-a încântat și muzical, oferind o interpretare originală a unor melodii din folclorul românesc.

Cuvintele construiesc punți între oameni. Ele leagă gânduri, sentimente și povești. Limba este mai mult decât simplă comunicare – ea poartă identitatea și cultura noastră. În fiecare cuvânt se află o parte din originea noastră, din amintirile și

valorile noastre.

Wortbrücken nu înseamnă doar recitarea sau lectura unor poezii. Wortbrücken vorbește despre societățile în care trăim – un mozaic complex în care ne ascundem adesea, în suflet, durerea și dorul de țara natală.

Este, de asemenea, o reflecție asupra nevoii profunde a străinului de a fi înțeles și acceptat într-un spațiu uneori îngust, chiar sufocant, în care trebuie să se afirme, să-și construiască o viață și, uneori, pur și simplu să supraviețuiască.

Pentru mulți dintre noi, Germania a devenit o nouă casă. Limba germană ne oferă posibilitatea de a comunica, de a ne înțelege și de a construi împreună un viitor. Ea este puntea noastră comună în viața de zi cu zi.

Dar, în timp ce vorbim germana și devenim parte a acestei societăți, identitatea noastră rămâne vie. Limba maternă ne păstrează rădăcinile, cultura și poveștile. Astfel iau naștere punțile de cuvinte: între origine și viitor, între culturi și oameni diferiți. Pe aceste punți ne întâlnim – iar tocmai acolo trăiește diversitatea care îmbogățește societatea noastră.

Alina Dobre & Eduard Harnisch

Povești de integrare "Ca să educi un om, îți trebuie o întreagă comunitate"

(click pentru interviu)

Pentru rubrica noastră "Povești de integrare" avem invitat în luna martie un invitat special, pe domnul Mohamed Haidara Haidar.

Mohamed Haidara Haidar este cetățean român, născut în România. Împreună cu familia sa, a plecat la vârsta de 2 ani în Yemen, țara de cetățenie a tatălui său, unde a rămas până la vârsta de 9 ani. Reîntors în România din cauza războiului din Yemen (1994), Mohamed va fi înscris la o școală de cartier din București, unde o doamnă învățătoare își asumă răspunderea de a-l învăța pe băiețelul fugit din calea războiului să vorbească și

să scrie corect în limba română. Mohamed a reușit, cu ajutorul doamnei învățătoare, dar și prin munca lui susținută în doi ani să obțină chiar premiul trei la sfârșitul claselor primare. România pentru Mohamed și familia sa a fost văzută ca o salvare, iar succesul lui se datorează, spune el, întregii comunități: părinții, învățătoarea, profesorii, colegii, societatea întreagă. "Ca să educi un om, îți trebuie o întreagă comunitate", concluzionează Mohamed la acest capitol al vieții sale.

Mohamed a terminat liceul, apoi a urmat o facultate la București, dar, din motive financiare nu a reușit să-și urmeze visul de a fi aviator. Astfel a luat decizia să vină în Germania împreună cu familia sa, țară în care a luat-o de la capăt din punct de vedere profesional. Aici a început o școală profesională, alegând meseria de mecanic de locomotivă.

Mohamed ne povestește în interviu despre dificultățile de integrare în România, și despre noua integrare, sau, cum spune el, "reintegrarea inversă" în societatea germană: viziunea de integrarea afectivă, socială din România versus integrarea funcțională în Germană. "În Romania este acasă prin oamenii

de acolo, Germania devine acasă prin muncă, prin ceea ce dorești să realizezi aici”, spune Mohamed.

(Poze din arhiva personală)

Diferența de filtre, limba, modul de funcționare a societății germane, impune o altă abordare, pe care Mohamed o sesizează încă de la începutul sosirii sale în Germania.

Vorbind despre discriminarea din societatea germană, Mohamed este prudent, atât cu termenul cât și conceptul de discriminare. Apreciem în mod deosebit opiniile lui Mohamed despre integrarea în societatea germană, despre toleranță, lipsa de prejudecăți, optimismul lui molipsitor, dar foarte bine argumentat.

Discuția despre discriminarea generalizată, dar nu punctuală, este considerată de Mohamed

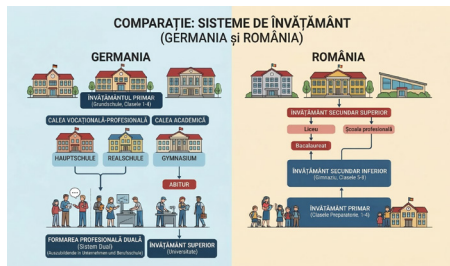
reală, deși el personal nu s-a considerat în orașul în care s-a stabilit, dezavantajat în vreun fel sau altul.

În legătură cu discriminarea, Mohamed remarcă "Hate"-ul (din engleză, hate=ură) din rețelele sociale, de pe forumuri, fenomen care afectează întreaga societate și găsește drept cauze judecata pripită a oamenilor, care pun emoția înaintea rațiunii.

În opinia invitatului nostru, forma și intensitatea discriminării variază, pentru că incidentele individuale și prejudecățile sociale dau tonul. Dar este de părere că discriminarea persoanelor arabe creează în societate un anumit conflict, unde generalizarea devine o problemă de structură.

Alina Dobre

Controverse O paralelă între sistemul de învățământ din Germania versus România

(Imagine generată cu Gemini)

Sistemele de învățământ din Germania și România reflectă două viziuni diferite asupra educației, autorității și pregătirii pentru viața adultă. Diferențele dintre ele devin și mai vizibile prin experiențele elevilor care au studiat în ambele țări, aceștia putând observa direct avantajele și limitele fiecărui sistem.

Sistemul de învățământ german

În Germania, structura educațională este orientată spre adaptarea timpurie la aptitudinile elevilor. După clasa a IV-a, aceștia sunt direcționați către diferite tipuri de școli (Hauptschule, Realschule, Gymnasium), în funcție de rezultate și recomandările profesorilor. Deși acest sistem poate crea diferențe sociale, el permite o educație mai bine

adaptată abilităților individuale. Predarea pune accent pe aplicarea practică a cunoștințelor, pe proiecte și pe lucrul în echipă. Sistemul dual, care îmbină școala cu practica în firme, îi ajută pe elevi să dobândească experiență profesională încă din timpul studiilor.

Relația profesor-elev este, în general, una mai deschisă și mai puțin formală. Profesorii încurajează exprimarea liberă a opiniilor, gândirea critică și dialogul. Elevii care au studiat în Germania afirmă adesea că se simt respectați, ascultați și implicați în procesul educațional, ceea ce le crește motivația și încrederea în sine.

Sistemul de învățământ românesc

În România, sistemul de învățământ este mai unitar și mai teoretic. Elevii urmează același traseu educațional până la finalul gimnaziului, iar diferențierea apare abia la nivel liceal, prin profiluri. Această structură oferă o bază comună de cunoștințe, însă nu ține întotdeauna cont de aptitudinile sau interesele individuale.

Metodele de predare sunt, în mare parte, axate pe memorare și pe evaluări scrise. Activitățile

practice sunt limitate, iar legătura cu piața muncii este slabă. Mulți elevi ajung să termine școala fără a avea o imagine clară asupra meseriei pe care doresc să o urmeze.

Relația profesor-elev este mai formală și ierarhică. Autoritatea profesorului este accentuată, iar elevii sunt mai puțin încurajați să își exprime opiniile sau să pună întrebări. Elevii care au învățat atât în România, cât și în Germania, remarcă faptul că în România accentul cade mai mult pe disciplină și conformism decât pe dialog și colaborare.

Experiența elevilor care au studiat în ambele sisteme

Elevii care au făcut tranziția din România în Germania sau invers observă diferențe semnificative în modul de predare și în relațiile din școală. În Germania, ei se confruntă inițial cu dificultăți legate de autonomie și responsabilitate, însă apreciază sprijinul profesorilor și atmosfera mai relaxată. În România, aceștia remarcă volumul mare de informații teoretice și presiunea notelor, dar și lipsa de interes pentru nevoile individuale ale elevilor.

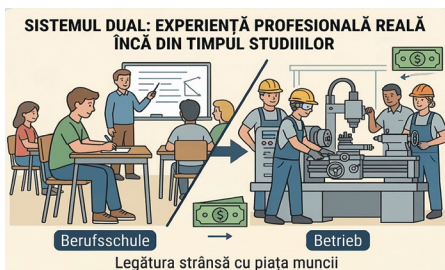
Mulți dintre acești elevi consideră că sistemul german îi

pregătește mai bine pentru viața profesională, în timp ce sistemul românesc oferă o bază teoretică solidă, dar insuficient valorificată practic.

Sistemul de învățământ german versus sistemul de învățământ român

Sistemele de învățământ din Germania și România reflectă priorități educaționale diferite, influențate de contextul social și economic al fiecărei țări. O comparație între cele două evidențiază atât puncte forte, cât și limite, mai ales în ceea ce privește pregătirea elevilor pentru viața profesională și relația profesor-elev.

Sistemul german se remarcă

prin orientarea practică și legătura strânsă cu piața muncii. Separarea timpurie a elevilor în funcție de aptitudini permite dezvoltarea competențelor individuale, iar sistemul dual le oferă experiență profesională reală încă din timpul studiilor.

Relația profesor–elev este mai deschisă, bazată pe dialog și respect reciproc, ceea ce contribuie la creșterea motivației și a responsabilității elevilor. Totuși, această selecție timpurie poate accentua inegalitățile sociale și poate limita șansele unor elevi.

În schimb, sistemul român oferă un parcurs educațional mai unitar și o bază teoretică solidă. Elevii au mai mult timp pentru a-și descoperi interesele înainte de a-și alege direcția profesională. Cu toate acestea, accentul excesiv pe memorare și evaluarea predominant prin note reduc aplicabilitatea cunoștințelor, iar relația profesor–elev este adesea rigidă, ceea ce descurajează implicarea activă a elevilor.

În *concluzie*, sistemul german pregătește mai eficient elevii pentru integrarea pe piața muncii, în timp ce sistemul român excelează prin rigoare teoretică și acces mai echitabil la educație. O combinație între orientarea practică a Germaniei și baza teoretică a României ar putea conduce la un model educațional mai echilibrat și mai adaptat nevoilor elevilor.

Gâbu Maria

Franconia, boabe de cultură Expoziție la Stadttheater Fürth

**Maja Bogaczewicz & Christian
Höhn**

Stadttheater Fürth are o tradiție frumoasă de a aduce arta mai aproape de public prin expoziții prezentate în foaiere.

Vă recomandăm să descoperiți lucrările care se vor expune începând cu 15 martie 2026 – un prilej de a vă bucura de arta contemporană și de a vă lăsa inspirați de dialogul dintre două perspective artistice. Această prezentare artistică este realizată cu sprijinul Art-Agency Hammond, iar John Hammond, neobosit în căutarea de noi talente, aduce în fața publicului artiști care merită descoperiți.

Lucrările aduc împreună pictura și grafica artistei Maja Bogaczewicz și fotografia urbană a lui Christian Höhn, oferind un contrast și o complementaritate interesante. Două perspective – un dialog Maja Bogaczewicz, născută la Cracovia și activă de mulți ani în viața artistică din Fürth, lucrează în pictură, desen și grafică. Lucrările sale sunt complexe, poetice și reflexive, explorând relația dintre om și spațiu, dintre memorie și prezent, dintre trăirea interioară și realitatea exterioară.

Universul său vizual invită la observație atentă și la descoperirea sensurilor ascunse.

Fotografiile de mari dimensiuni ale lui Christian Höhn impresionează prin claritate și precizie. De ani de zile, artistul surprinde spațiile urbane, metropolele, gările și structurile arhitecturale ale orașelor moderne. În imaginile sale, orașul devine un spațiu al mișcării și al interconectării globale, adesea fără prezență umană directă, dar plin de urmele acesteia. De la spațiul interior la peisajul urban

Alăturarea acestor două abordări creează un dialog subtil între lumea interioară și cea exterioară. Intuiția întâlnește precizia documentară, gestul pictural dialoghează cu claritatea fotografică. Vizitatorii sunt invitați să reflecteze asupra percepției, identității și modului în care ne raportăm la spațiul înconjurător. Informații pentru vizitatori

Vernisajul va avea loc duminică, 15 martie, la ora 11:00, cu laudatio susținută de Dr. Harald Tesan, istoric de artă. Expoziția poate fi vizitată de spectatorii teatrului înainte de spectacole și în pauze. Cei care doresc să vadă doar lucrările o pot face timp de 60 de minute înainte de începerea reprezentației sau la o

altă oră, prin programare la Art-Agency Hammond.

Expoziția rămâne deschisă până pe 5 mai 2026, oferind vizitatorilor șansa de a descoperi dialogul între două viziuni artistice – interiorul delicat și exteriorul urban – și de a trăi o experiență culturală captivantă în inima orașului Fürth.

Datele expoziției

Titlu: Maja Bogaczewicz & Christian Höhn

Locație: Stadttheater Fürth, Foaier

Adresă: Königstraße 116, 90762 Fürth

Perioadă: 15 martie – 5 mai 2026

Vernisaj: Duminică, 15 martie 2026, ora 11:00

Laudatio: Dr. Harald Tesan, istoric de artă

Vizitare: înainte de spectacole și în pauze; pentru vizitarea doar a expoziției: între 60 și 30 de minute înainte de începerea reprezentației sau la o altă oră, prin programare

Organizator: Art-Agency Hammond

Telefon: 0911 / 77 07-27

E-mail: aah@art-agency-hammond.de

Website: www.art-agency-hammond.de

Tünde Lassel

SPECIAL PENTRU EA

(Foto: Mario Steinfeld)

“O femeie frumoasă este o bijuterie; o femeie bine educată este un tezaur.” - Charles Dickens

(Foto: Mario Steinfeld)

“Femeia este îngerul și diavolul în același timp. Ea este îngerul când îți dăruiește iubirea ei și diavolul când o ia înapoi.” - Johann Wolfgang von Goethe

(Foto: Mario Steinfeld)

“Femeia este cea care poate să întoarcă lumea cu o singură mână, dacă are încredere în ea însăși.” - Louise May Alcott

Echipea redacțională Revista Integro

Alina Dobre: Redactor șef, Editor Integro Forum

Ioana Popa: Editor, Fotograf, Integro Forum

Eduard Harnisch: Editor, Responsabil copertă, Redactor

Florin Pîca: Editor, Redactor

Tünde Lassel: Redactor

Maria Lorena Gâbu: Redactor

Ion T. Ion: Redactor

George Stoian: Layout și Web Designer

Claudiu Țugui: Web Designer, Fotograf

E-Mail: arslonga@integro-mittelfranken.org

Website: <https://integro-mittelfranken.org/ro/magazine>

© integRO Mittelfranken e.V.

Toate textele prezentate în paginile Integro Forum, cu excepția operelor literare, sunt proprietatea Revistei Integro Forum și a integRO Mittelfranken e.V, orice reproducere sau utilizare a lor fără acordul scris al redacției este strict interzisă. Autorii textelor își asumă conținutul.

integRO Mittelfranken e.V. și integRO Forum nu își asumă responsabilitatea pentru fotografiile trimise de colaboratori.